

Sygn. akt III CSK 31/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku Gminy [...]
przy uczestnictwie L. P. i S. P.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 maja 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 17 września 2014 r., sygn. akt II Ca 2109/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawcy Gminy [...] od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego przez oddalenie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości zważyć należy, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających ewentualne uchybienia, ponieważ tę funkcję realizują zwyczajne środki zaskarżenia i skarga o wznowienie postępowania. Skarga kasacyjna służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Taka konstrukcja i rola skargi kasacyjnej powoduje konieczność poddania jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów kwalifikujących do przedstawienia skargi Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na pierwszej ze wskazanych wyżej przesłanek obliguje skarżącego do sformułowania istotnego zagadnienia prawnego, wskazania argumentów prawnych prowadzących do rozbieżnych ocen prawnych oraz przedstawienia własnego stanowiska. Wywód ten powinien być zbliżony do przyjętego przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie

Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, nie publ.). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione gdy problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, niepubl. i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, niepubl.).

Wskazane przez skarżącego istotne zagadnienie prawne dotyczy tego, czy posiadanie przez Skarb Państwa, a następnie przez gminę, nieruchomości w interesie ogólnym w celach publicznych, stanowi władztwo publiczne, które może prowadzić do nabycia prawa własności w drodze zasiedzenia z uwagi na fakt, że takie władztwo miałoby być pozbawione elementu „woli posiadania dla siebie”. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawca wskazał w istocie na potrzebę wykładni art. 172 § 1 w związku z art. 336 k.c. w zakresie odnoszącym się do posiadania nieruchomości przez jednostkę samorządu terytorialnego lub Skarb Państwa w sferze dominium. Potrzeba taka jednak nie występuje w świetle ustalonego w orzecznictwie poglądu, że kwalifikacja władania nieruchomością przez Skarb Państwa jako posiadania samoistnego, stanowiącego przesłankę zasiedzenia nieruchomości, nie jest uzależniona od okoliczności uzyskania przez Skarb Państwa władania rzeczą (w ramach imperium czy dominium), lecz wyłącznie od sposobu władania rzeczą (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 43, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2013 r., III CZP 51/13, OSNC-ZD 2014, nr 4, poz. 67). Przeznaczenie na cele publiczne, do ogólnego użytku, obiektów wybudowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub Skarb Państwa na posiadanych przez nich samoistnie cudzych gruntach, nie ma wpływu na możliwość nabycia przez gminę lub Skarb Państwa własności tych gruntów w drodze zasiedzenia, jeżeli zostaną spełnione wszystkie przesłanki zasiedzenia wymagane ustawą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2014 r., II CSK 458/13, niepubl.).

Niezależnie od niewystępowania wskazanej przez skarżącą przyczyny kasacyjnej, czyli istotnego zagadnienia prawnego, którego rozstrzygnięcie pozostaje w związku z podstawami skargi kasacyjnej oraz podstawą faktyczną

i prawną zaskarżonego orzeczenia, trzeba przypomnieć, że Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), w tym, co szczególnie istotne w sprawach o zasiedzenie, ustaleniami dotyczącymi daty objęcia nieruchomości w posiadanie przez wnioskodawcę lub jego poprzednika prawnego czyli ustaleniami faktycznymi dotyczącymi początku biegu terminu zasiedzenia. Sąd Okręgowy, podobnie jak Sąd Rejonowy, ustalił, że mieszkańcy wsi P., tworzący w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku Społeczny Komitet Budowy Drogi, którzy nabyli umową z dnia 1 maja 1981 roku sporządzoną w zwykłej formie pisemnej od poprzednika prawnego uczestników postępowania- B. B. część działki, o którą chodzi w niniejszej sprawie, w celu posadowienia w tym miejscu przystanku autobusowego, objęli sporny grunt w posiadanie z dniem 1 maja 1981 roku. Od tej daty rozpoczął więc swój bieg ewentualny okres zasiedzenia tej działki. Z ustaleń obu Sądów wynika także, że małżonkowie P. złożyli w dniu 4 marca 2011 roku w Sądzie Rejonowym wniosek o zawezwanie Gminy do próby ugodowej w przedmiocie wydania spornej nieruchomości, przerywając w ten sposób 30 letni okres posiadania działki, na który wskazał wnioskodawca we wniosku. Rozważania prawne Sądu Okręgowego kwestionowane przez skarżącą w sformułowanym zagadnieniu prawnym, niezależnie od ich trafności czy nietrafności, nie miały więc w istocie wpływu na wynik sprawy, skoro oddalenie wniosku o zasiedzenie przez Gminę przedmiotowej nieruchomości nastąpiło z powodu nieziszczenia się przesłanek zasiedzenia z uwagi na nie upłynięcie jego terminu, którego długość (30 lat) wskazał sam wnioskodawca.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.